

UCHWAŁA NR XXVIII/181/2021
RADY GMINY NOWOGRÓDEK POMORSKI
z dnia 15 lipca 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny
w Gminie Nowogródek Pomorski na lata 2021-2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2020 r., poz. 713 ze zm.) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.) Rada Gminy w Nowogrodku Pomorskim uchwala co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowogródek Pomorski na lata 2021-2023 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowogródek Pomorski

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

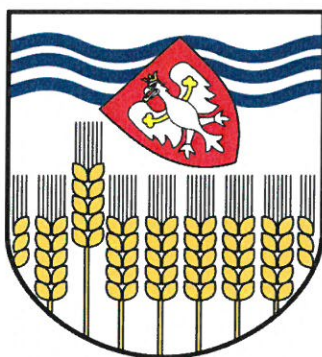
Marek Mariusz Pękacz

Załącznik do uchwały XXVIII/181/2021

Rady Gminy Nowogrodek Pomorski

z dnia 15 lipca 2021 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE NOWOGRÓDEK POMORSKI
NA LATA 2021–2023**

NOWOGRÓDEK POMORSKI 2021 r.

Spis treści

1. Wstęp
2. Uzasadnienie kontynuacji Programu
3. Podstawa prawna
4. Diagnoza demograficzna i społeczna
5. Aktywność społeczna w Gminie Nowogrodek Pomorski
6. Cel główny, cele szczegółowe oraz zadania
7. Adresaci Programu
8. Miejsce i czas realizacji Programu
9. Analiza SWOT
10. Planowane działania oraz realizatorzy
11. Źródła finansowania
12. Monitoring i ewaluacja Programu
13. Praca asystenta rodziny w przypadku rozprzestrzeniania się wirusa SARS-Co-V-2
14. Podsumowanie

I. WSTĘP

Rodzina stanowił podstawową komórkę społeczną, na której opiera się społeczeństwo. Jest początkiem oraz źródłem autentycznych kontaktów międzyludzkich. To w rodzinie tworzą się pierwsze więzi. Najpierw między rodzicami i dziećmi a następnie między innymi ludźmi. Rodzina jest pierwszą grupą, w jaką wstępujemy, od momentu przyjścia na świat. Dlatego dziecko i rodzina wymagają szczególnego wsparcia, troski i ochrony. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest naturalnym oraz niezastąpionym środowiskiem rozwoju dziecka. Rodzina początkuje wszelkie działania prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa. Jest więc instytucją, która prowadzi do kształtowania tożsamości młodego człowieka. Rodzina jest podstawowym elementem bez którego młody człowiek nie potrafiłby samodzielnie funkcjonować. Rodzina jako naturalne środowisko wychowawcze oddziałuje na osobowość każdego człowieka najdłużej i najsilniej w sposób świadomy i nieświadomy. To w rodzinie kształtowane są wyznawane wartości i sposób późniejszego funkcjonowania człowieka oraz jego umiejętności interpersonalne. Rolą i zadaniem rodziny jest pełnić funkcje opiekuńczo-wychowawczą, socjalizacyjną, ekonomiczną, wychowawczą i kulturalną. Tylko prawidłowo funkcjonująca rodzina jest warunkiem wykreowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii oraz będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej. Rodzina dla każdego człowieka powinna być docelową przystanią, drogowskazem, wskaźnikiem, który podpowie, w którą stronę się udać i nadaje sens egzystencji człowieka.

Zdarza się jednak tak, że funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których oddziaływanie czyni daną rodziną dysfunkcyjną. Wtedy rodzina nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci a co za tym idzie, skutecznie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucie bezpieczeństwa i narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły oraz środki społeczne. Długotrwałe przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i spowodować umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Występujące w rodzinie problemy często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań i rozwiązań wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka. Należy zatem wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje.

Do elementarnych przyczyn występowania problemów w rodzinach należy zaliczyć pogorszenie się sytuacji ekonomicznej, z powodu wzrastającego bezrobocia i wzrostu

kosztów utrzymania rodziny oraz kosztów życia. Te elementy destrukcyjnie wpływają na rozwój rodziny i na rozwój dzieci w rodzinach. Osłabienie rodziny zarówno w sferze materialno - bytowej, jak również w sferze więzi rodzinnych, wymaga podjęcia stosownych kroków ze strony państwa. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być spójne i zgodne z potrzebami jej członków. Najważniejsze jest, aby podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu oraz w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odbierania dziecka. Pomoc instytucji wspierających powinna opierać się na wspomaganiu osób i rodzin we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania rodziny w społeczeństwie.

Gmina Nowogrodek Pomorski prowadzi działania pomocowe dla rodzin z dysfunkcjami. Rosnące zagrożenia wywierają jednak potrzebę kontynuowania programu wspierania rodziny, która stanowi podstawowe środowisko życia i wychowania młodego pokolenia. W obliczu wzrostu konsumpcji i podniesienia standardów życiowych, potrzeby finansowe współczesnej rodziny uległy zwiększeniu. Skutkiem tego jest osłabienie relacji rodzinnych, połużnienie więzi emocjonalnych, zaniedbywanie obowiązków rodzicielskich, czego skutkiem może być rozpad małżeństwa, nadużywanie środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki) i problemy wychowawcze z dziećmi.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowogrodek Pomorski na lata 2021 – 2023 wyznacza planowane działania mające na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Program jest kontynuacją wcześniejszego Programu, gdzie priorytetem będzie tworzenie działań profilaktycznych oraz osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu rodzin. Świadczenie wsparcia dla rodzin zagrożonych społecznym obniżeniem standardu życia powinno dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Każdy potrzebujący powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych. Przesłanką uzasadniającą formułowanie Programu jest konsolidowanie działań podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego przy współudziale innych podmiotów, dla których wiodącym celem jest podejmowanie działań mających na celu utworzenie spójnego wsparcia rodzina zwłaszcza dla tych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych.

II. UZASADNIENIE KONTYNUACJI PROGRAMU

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2020 r., poz. 821z późn. zm.) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji, tj. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim z siedzibą w Karsku, placówek oświatowych, służby zdrowia, Poradni Psychologiczno–Pedagogicznych, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Policji i Sądu a także Wiejskiego Ośrodka Kultury.

Opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Gmina Nowogrodek Pomorski realizować będzie zapisy w/w ustawy w zakresie zatrudniania asystenta rodziny. Obecnie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim nie ma zatrudnionego asystenta rodziny. Brak asystenta jest odczuwalny. Gdyż jego rola zaczyna się już na etapie profilaktyki i polega na aktywnym wspieraniu rodziny. Zadaniem asystenta jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, przemoc w rodzinie, problem w pełnieniu ról rodzicielskich itp. Celem pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej prawidłowe wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny. W przypadku nie możliwości zapewniania opieki i wychowywania dzieci przez rodzinę powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Do zadań gminy, w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy ponoszenie częściowych wydatków związanych z pobytem dziecka w wyżej wskazanej formie pieczy zastępczej.

III. PODSTAWA PRAWNA

Podstawą prawną derealizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nowogrodek Pomorski lata 2021-2023 są następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 218 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1359 z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 969)
7. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1409),
8. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Zażyciem” (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329),
9. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1327),
10. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.),
11. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 808 z późn. zm.),
12. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1348),
13. Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (tj. Dz. U. z 2020 r., z późn. 326 z późn. zm.),
14. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 685 z późn. zm.),
15. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 z późn. zm.),
16. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 z późn. zm.),
17. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start" (Dz. U. z 2019 r., poz. 1343).
18. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 111 z późn. zm.), z 2018 r., poz. 969),

IV. DIAGNOZA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA

Gmina Nowogródek Pomorski jest gminą wiejską leżącą we wschodniej części powiatu myśliborskiego, znajdującego się w południowo-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego. Od zachodu i północy sąsiaduje z gmina Myślibórz, od wschodu z gmina Barlinek. Południową i południowo – zachodnią granicę stanowi granica województwa zachodniopomorskiego i lubuskiego, wzdłuż której gmina Nowogródek Pomorski sąsiaduje z gminami Kłodawa i Lubiszyn (powiat gorzowski). Granice administracyjne gminy Nowogródek Pomorski na przeważającej długości są granicami sztucznymi, biegnącymi w obrębie użytków rolnych i kompleksów leśnych.

Na niewielkich odcinkach granicę stanowią naturalne wydzielienia, którymi są fragmenty koryta rzeki Marwicy i linii brzegowej jezior: południowy brzeg jeziora Sulimierskiego, północny brzeg jeziora Rokitno, wschodni i północny brzeg jeziora Karskie Małe, południowy brzeg jeziora Ściegienko, wschodni brzeg jeziora Kozie. Na terenie gminy Nowogródek Pomorski największą powierzchnię zajmują lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione – jest to ponad 45% powierzchni gminy. Użytki rolne stanowią drugą grupę użytków co do wielkości zajmowanej powierzchni – ponad 43%. Gmina Nowogródek Pomorski jest gminą rolniczą, gospodarka W zakresie obsługi poziomu ponad gminnego gmina znajduje się w zasięgu Myśliborza i Barlinka. Usługi podstawowe koncentrują się we wsiach Nowogródek Pomorski i Karsko, ale część wsi na terenie gminy znajduje się bezpośrednio w obszarze oddziaływania Myśliborza i Barlinka. Wsie o funkcji rekreacyjnej: Kinice, Parzeńsko, Ulejno.

Na obszarze gminy Nowogródek Pomorski znajduje się 9 jezior o powierzchni powyżej 1 ha. Konfiguracja terenu jest urozmaicona, krajobraz pagórkowaty. Charakterystyczne jest również występowanie wielu jezior, oczek wodnych rozrzuconych na całym obszarze; największym zbiornikiem wodnym jest jezioro Karskie Wielkie.

Ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo większych miast: Myślibórz, Barlinek, Gorzów gdzie zatrudnienie znalazła część mieszkańców gminy Nowogródek Pomorski od kilku lat obserwuje się spadek liczby mieszkańców w gminie co przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 1. Liczba mieszkańców gminy w latach 2018-2020

Liczba mieszkańców gminy	2018	2019	2020
Ogółem	3377	3310	3309
W wieku przedprodukcyjnym 0 -17 lat	724	714	723
W wieku produkcyjnym 18-67 lat	2346	2309	2321
W wieku poprodukcyjnym Powyżej 67 r.ż.	307	287	265

źródło: dane Urzędu Gminy w Nowogrodku Pomorskim

Z punktu widzenia polityki społecznej, bardzo ważną sprawą jest zdolność rodziny do pokonywania sytuacji kryzysowych i umiejętność radzenia sobie z różnorodnymi problemami życiowymi. W każdej społeczności lokalnej część rodzin przeżywa czasowe lub długotrwałe trudności i wymaga wsparcia w różnych sferach swojego funkcjonowania.

Na terenie gminy Nowogrodek Pomorski jednostką inicjującą działania pomocowe z zakresu pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim z siedzibą w Karsku. Do zakresu działalności Ośrodka należą również działania o charakterze aktywizacyjnym, integrującym oraz wspierającym różne grupy i osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Jest to również niesienie pomocy rodzinom przeżywającym trudności w prawidłowym funkcjonowaniu a także zaspokajanie podstawowych potrzeb rodzin. Ośrodek daje możliwość wsparcia w następujących formach:

1. Pomoc społeczna - świadczenia pieniężne (zasiłki stałe, okresowe, celowe i specjalne celowe) oraz świadczenia niepieniężne (zakup posiłku, schronienie, potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, praca socjalna, usługi opiekuńcze, pomoc osobom zagrożonym eksmisją, udział w programach z zakresu integracji społecznej),
2. Pomoc osobom uzależnionym od alkoholu (działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowogrodku Pomorskim),
3. Pomoc ofiarom i sprawcom przemocy (działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
4. Poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, prawne, rodzinne),
5. Pomoc asystenta rodziny,

6. Świadczenia rodzinne (zasiłki rodzinne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenie rodzicielskie, świadczenie wychowawcze)
7. Fundusz alimentacyjny,
8. Stypendia i zasiłki szkolne,
9. Karta Dużej Rodziny.

Część powyżej wskazanych zadań Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim z siedzibą w Karsku realizuje przy pomocy i współpracy gminnych i powiatowych instytucji oraz organizacji społecznych działających w danym obszarze. Praca interdyscyplinarna instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodziną na terenie Gminy Nowogrodek Pomorski wpisuje się w wymogi Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dotyczącej funkcjonowania systemu pomocy dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Gmina Nowogrodek Pomorski w oparciu o w/w założenia realizuje działania profilaktyczne o charakterze zapobiegającym powstawaniu trudnych sytuacji życiowych oraz patologii.

Tabela nr 2. Liczba rodzin osób objętych pomocą społeczną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2018–2020.

Wykaz rodzin	2018	2019	2020
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	88	81	86
Liczba osób w rodzinach objętych pomocą socjalną	255	245	249

źródło: opracowanie własne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim z siedzibą w Karsku

Tabela nr 3. Suma wypłaconych świadczeń dla rodzin korzystających z różnych form pomocy w latach 2019– 2020.

Rodzaj świadczenia	Liczba wypłaconych świadczeń w 2019 roku	Kwota świadczeń 2019	Liczba wypłaconych świadczeń w 2020 roku	Kwota świadczeń 2020
Zasiłek rodzinny z dodatkami	4768	583.487	4912	545.183
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	31	31.000	30	30.000
Zasiłek pielęgnacyjny	1128	213.242	1016	218.855
Świadczenie pielęgnacyjne	283	447.459	285	519.381
Specjalny zasiłek opiekuńczy	126	77.700	113	69.397
Zasiłek dla opiekuna	38	22.520	14	8.680
Świadczenie rodzicielskie	198	180.306	179	165.157
Świadczenie „Za życiem”	0	0	1	4.000

źródło: opracowanie własne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim z siedzibą w Karsku

Rodziny, które nadal pozostały w systemie pomocy społecznej charakteryzuje złożoność problemów występujących w rodzinie. Poniższa tabela przedstawia, z jakich powodów mieszkańcy Gminy Nowogrodek Pomorski najczęściej zgłaszają się do pracowników socjalnych.

Tabela nr 4. Powody zgłaszania się rodzin o pomoc do GOPS w latach 2019–2020.

Powód	Liczba rodzin w roku 2019	Liczba rodzin w roku 2020
Ubóstwo	57	67
Niepełnosprawność	25	34
Bezrobocie	40	36
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych nieumiejętne prowadzenie gospodarstwa domowego	16	1

źródło: opracowanie własne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim z siedzibą w Karsku

Dominującymi problemami społecznymi w gminie Nowogródek Pomorski są: starzejące się społeczeństwo, przewlekłe choroby, niepełnosprawność. Ponadto najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną w latach ubiegłych ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, niepełnosprawność, oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wymienione wyżej problemy rozwiązywane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorski z siedzibą w Karsku z wykorzystaniem zasobów finansowych, kadrowych i instytucjonalnych.

Charakteryzując zakres udzielanej pomocy i problemów występujących na terenie Gminy Nowogródek Pomorski należy wspomnieć o tak ważnym zjawisku, jakim są uzależnienia i przemoc w rodzinie. Uzależnienia to przede wszystkim choroba alkoholowa, rzadziej używanie substancji psychoaktywnych, czy uzależnienia behawioralne, stanowią także problemy mieszkańców gminy Nowogródek Pomorski. Osoby uzależnione wymagają wsparcia i pomocy zarówno w kwestii uznania uzależnienia za swój problem, jak również w podjęciu możliwych działań naprawczych. Uzależnienia nie są problemem jedynie osób uzależnionych lecz całej rodziny osoby. Prowadzą do zmian w sposobie funkcjonowania rodziny (współuzależnienia), często przemocy, fizycznej, psychicznej i ekonomicznej. Każde uzależnienie stanowi poważne zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania członków rodziny. Rodzina również niechętnie przyznaje się do występowania problemu uzależnienia jednego z jej członków. Problem uzależnienia często łączy się z trudnościami w życiu, i nieumiejętnością poradzenia sobie z negatywnymi emocjami i długotrwałym stresem. Pomocy potrzebują nie tylko osoby uzależnione od alkoholu, ale także rodzina osoby uzależnionej, jako współuzależnieni. W ujawnionych przypadkach przemocy w rodzinie lub w przypadku uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie występuje przemoc prowadzona jest tzw. procedura Niebieskiej Karty. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Oświaty, Służby Zdrowia, Sądu.

Tabela nr 5. Dane dotyczące przemocy w rodzinach w latach 2019-2020.

Niebieskie Karty	2019	2020
Liczba nowych formularzy NK przekazanych do Zespołu	3	6
Liczba procedur NK w trakcie realizacji na początku roku	3	3
Liczba zakończonych procedur w roku	3	4
Liczba procedur NK w trakcie realizacji na koniec roku	3	5
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	7	6

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego przy GOPS w Nowogrodku Pomorskim z siedzibą w KarSKU

W celu realizacji założeń ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudniony będzie asystent rodziny, którego zadaniem będzie praca z rodzinami w celu przezwyciężenia występujących w rodzinach problemów opiekuńczo-wychowawczych. Praca asystenta rodziny prowadzona jest na wniosek rodziny, na wniosek pracownika socjalnego pracującego z rodziną a także o postanowienie Sądu Rejonowego. Asystentura prowadzona powinna być systematycznie. Jest procesem długo trwałym i złożonym. Efektywność pracy zależy od zaangażowania rodzin i motywacji rodzin do podjęcia zmian w sposobie funkcjonowania. Konieczne jest objęcie rodzin wsparciem asystenta w rodzinach gdzie rodzice zostali czasowo lub trwale pozbawieni praw rodzicielskich, lub prawa rodzicielskie zostały im ograniczone. Niezbędne jest objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny w sytuacji gdy Sąd postanawia o ustanowieniu pieczy zastępczej poprzez umieszczenie dziecka poza rodziną biologiczną. Zadania asystenta rodziny określone są w art. 15 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Tabela nr 6. Dane dotyczące asystenta rodziny w rodzinach w latach 2018-2020.

Asystent rodziny	2018	2019	2020
Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	7	6	5
Liczba dzieci w rodzinach	23	13	13

źródło: opracowanie własne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim z siedzibą w KarSKU

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowogrodek Pomorski na lata 2021-2023

Gmina Nowogrodek Pomorski ze środków własnych ponosi odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka, które zostało umieszczone w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka w wysokości:

10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej

30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do okresów pobytu dziecka w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej wlicza się również okres przebywania tego dziecka, po osiągnięciu pełnoletniości, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej, na zasadach określonych w art. 37 ust. 2 ustawy. Oznacza to, iż gmina współfinansuje pobyt w pieczy również osób dorosłych, dopóki pobierają naukę, o której mowa w art. 37 ust. 2, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia.

Tabela nr 7. Koszty poniesione przez gminę za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
Oplata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	26 693,34	20 844,12	18 117,22
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	5	4	4

źródło: opracowanie własne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim z siedzibą w Karsku

Pomimo wprowadzenia ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci nie zaobserwowano znacznego spadku liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej dzieci (Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 z późn. zm.) przyznającej 500 zł miesięcznego świadczenia na dziecko w rodzinie do 18 roku życia. Od 1 lipca 2019 roku przestało obowiązywać kryterium dochodowe i ze świadczenia skorzystać wszystkie dzieci.

Prawo do świadczenia wychowawczego nie jest uzależnione od warunku ustalenia alimentów na dziecko od drugiego rodzica w przypadku wniosków składanych przez rodziców samotnie wychowujących dziecko. Nowelizacja ustawy wydłuża też – do 31 maja 2021 roku – pierwszy okres, na jaki zostanie przyznane świadczenie wychowawcze na nowych zasadach.

Tabela 8. Suma świadczeń wychowawczych wypłaconych w latach 2019-2020

Rodzaj świadczenia	2019	2020
Świadczenie wychowawcze	2.936.732	3.548.574

źródło: opracowanie własne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim z siedzibą w Karsku

Wsparcie rodziny to również pomoc udzielana w formie stypendium i zasiłku szkolnego, jak również Karta Dużej Rodziny.

Stypendia szkolne przyznawane są na podstawie ustawy o systemie oświaty. W roku 2020 wypłacono 63.052,00 zł. Z czego 54.052,00 zł otrzymano z Kuratorium Oświaty w formie dotacji celowej, a 9.368,00 zł to środki własne Gminy. W 2020 roku nie wypłacono zasiłków szkolnych, które są przyznawane z tytułu zdarzenia losowego.

Tabela 9. Wydatki na stypendia i zasiłki szkolne lata 2019-2020

Rodzaj świadczenia	2019		2020	
Stypendia szkolne	64.150		63.420	
	Środki własne: 15.177	Dotacja: 49.973	Środki własne: 9.368,00	Dotacja: 54.052
Zasiłki szkolne	0		0	

źródło: opracowanie własne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim z siedzibą w Karsku

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej.

Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, a także rodzicom

zastępczym oraz osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka.

Prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje także dzieciom:

- w wieku do 18. roku życia,
- w wieku do 25. roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności,

ale tylko w przypadku, gdy w chwili składania wniosku w rodzinie jest co najmniej troje dzieci spełniających powyższe warunki.

Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie.

W roku 2020 na terenie Gminy wydano 30 Kart Dużej Rodziny. W stosunku do roku ubiegłego liczba wydanych Kart znacząco spadła, wynika to z tego, że w roku 2019 wprowadzono Karty Dużej Rodziny dla rodziców dorosłych dzieci, którzy wychowali co najmniej troje dzieci. Karty te przyznawane są bezterminowo. Większość z osób uprawnionych do tej formy pomocy złożyła wnioski w 2019 roku.

Tabela 10. Liczba osób korzystających z Karty Dużej Rodziny

Rodzaj wsparcia	2019	2020
Karta Dużej Rodziny	163	30

źródło: opracowanie własne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim z siedzibą w Karsku

Gmina w ramach porozumienia partnerskiego zawartego z Zarządem Województwa Zachodniopomorskiego realizuje także Zachodniopomorską Kartę Rodziny. Wsparciem Zachodniopomorskiej Karty Rodziny objęte są rodziny z minimum dwojgiem dzieci, z terenu województwa zachodniopomorskiego. Program Zachodniopomorskich Kart Rodziny ma na celu poprawę sytuacji rodzin. Karta umożliwia korzystanie, na preferencyjnych warunkach, z katalogu ofert: kultury, edukacji, rekreacji, transportu i innych usług oferowanych przez partnerów Programu. Karty wydawane są bezpłatnie. Przyznanie Karty następuje na podstawie wniosku, wnioski rozpatrywane są w terminie 30 dni od daty jego złożenia. Odbioru Karty dokonuje się osobiście w miejscu złożenia wniosku.

W przypadku rodzica Karta wydawana jest na czas nieokreślony. Natomiast dla dzieci Karta wydawana jest na czas określony, tj. do osiągnięcia przez dziecko 18 – go roku życia.

W przypadku dzieci, które po 18 roku życia kontynuują naukę, możliwe jest na ich wniosek wydanie kolejnej Karty ważnej do ukończenia 26-go roku życia dziecka.

W roku 2020 nie złożono żadnego wniosku o wydanie Zachodniopomorskiej Karty Rodziny, na to ma zapewne brak możliwości skorzystania z Karty na terenie Gminy Nowogrodek Pomorski. Większość partnerów, u których można skorzystać ze zniżek, ma swoje siedziby w stolicy województwa lub w okolicach.

Tabela 11. Liczba osób korzystających z Zachodniopomorskiej Karty Rodziny

Rodzaj wsparcia	2019	2020
Karta Rodziny	5	0

źródło: opracowanie własne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim z siedzibą w Karsku

Gmina zapewnia wsparcie rodzinom także w postaci funkcjonującej na terenie Gminy Placówki wsparcia dziennego. W skład Placówki Wsparcia Dziennego na terenie Gminy Nowogrodek Pomorski wchodzi cztery Punkty Pomocy Dziecku i Rodzinie. Placówki są jednostkami organizacyjnymi systemu wspierania tych rodzin, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Ich zadaniem jest udzielanie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Placówka współpracuje z rodzicami/opiekunami oraz placówkami oświatowymi. Uczestnictwo dzieci w zajęciach jest nieodpłatne. Placówki wsparcia dziennego stanowią jeden z kluczowych elementów działań na rzecz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Celem pracy Placówki jest wsparcie rodziny, poprzez objęcie dziecka opieką i wychowaniem. Do takich placówek dzieci najczęściej trafiają z powodu trudności w wypełnianiu przez rodziców funkcji opiekuńczo-wychowawczych, często w powiązaniu z ubóstwem i wynikającymi z niego problemami socjalnymi.

W roku 2020 ze względu na pandemię wirusa SARS-CoV-2 od marca zajęcia w Placówce odbywały się w sposób zdalny. Wychowawca kontaktował się z wychowankami i rodzicami za pomocą środków telekomunikacyjnych. Troje dzieci uczęszczających do PWD, dzięki pomocy wychowawcy skorzystało z programu Ministerstwa Cyfryzacji „Zdalna Szkoła” i otrzymało na czas nauki zdalnej laptopy. Dzięki temu wychowawca miał stały kontakt ze wszystkimi wychowankami.

W roku 2020 zajęcia odbywały się tylko w Punkcie Pomocy Dziecku i Rodzinie w Karsku. Pozostałe Punkty nie mogły zostać uruchomione ze względu na braki finansowe w budżecie oraz późniejszy stan epidemiologiczny wprowadzony na terenie całego kraju

W 2020 roku ze wsparcia Placówki korzystało 10 dzieci.

W roku 2020 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach działalności Placówki Wsparcia Dziennego w okresie od września do grudnia zatrudniał psychologa, tym samym świadczył wsparcie w formie pomocy psychologicznej. Pomocą psychologiczną w roku 2020 objętych zostało 13 rodzin z terenu Gminy Nowogrodek Pomorski. Odbyło się 40 konsultacji psychologicznych.

V. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA W GMINIE NOWOGRÓDEK POMORSKI

Gmina Nowogrodek Pomorski podejmuje także współpracę z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność pożytku publicznego w zakresie i na zasadach określonych w programie współpracy oraz programach profilaktycznych. Działalność tego rodzaju stowarzyszeń pomaga zacieśniać więzi między społecznościami gminy, realizować swoje zainteresowania i pasje, oraz wzmacniać politykę społeczną Gminy.

W Gminie Nowogrodek Pomorski miejscami aktywizującymi mieszkańców są przede wszystkim parafie rzymsko-katolickie, koła gospodyń wiejskich, Ochotnicza Straż Pożarna, kluby sportowe, organizacje pozarządowe, Wiejski Ośrodek Kultury, Dzienny Dom Pobytu Senior+.

VI. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE ORAZ ZADANIA

Dokonanie diagnozy społecznej na potrzeby Programu pozwoliło na postawienie celu głównego, którym jest przeciwdziałanie dysfunkcjom i efektywne wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Cel główny zamierza się osiągnąć poprzez kontynuację prowadzonych dotychczas działań poprzez

podejmowanie nowych inicjatyw społecznych ukierunkowanych na realizację wspólnej polityki instytucjonalnej na rzecz wzmocnienia rodziny a także przez zatrudnienie asystenta rodziny.

Cel szczegółowy	Zadania
Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych i ich sytuacji przez Pracowników gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none">- Sporządzanie wywiadów środowiskowych w rodzinach przeżywających trudności Praca socjalna w rodzinach mająca na celu pomoc osobom i rodzinom w odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych i tworzenie warunków sprzyjających celowi konsultacje ze specjalistami w celu diagnozy i sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcję rodziny
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny i dziecka w rodzinie	<ul style="list-style-type: none">- obejmowanie dożywianiem dzieci, uczniów szkół podstawowych z terenu gminy- monitorowanie sytuacji zdrowotnej i zagrożeń zdrowotnych poprzez kontakt i współpracę z placówkami opieki zdrowotnej- zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej na zasadach wynikających z ustawy o pomocy społecznej obejmujących w szczególności zapewnienie schronienia, posiłku, odzieży dla osób tego pozbawionych
Nauka i rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin. zapewnienie wsparcia i poradnictwa w tym	<ul style="list-style-type: none">- umożliwienie rodzinom korzystania ze wsparcia i pomocy asystenta rodziny, zadaniem którego jest organizowanie pracy z rodziną w jej miejscu zamieszkania lub innym wyznaczonym przez rodzinę miejscu.- pomoc rodzinom przeżywającym trudności do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego również w Poradniach Psychologiczno –

Gminny Program Wsparcia Rodziny w Gminie Nowogrodek Pomorski na lata 2021-2023

specjalistycznego	<p>pedagogicznych</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomoc rodzinom w dostępie do poradnictwa prawnego w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej w Nowogrodku i Myśliborzu
<p>Zapobieganie powstawaniu nowych sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących sytuacji kryzysowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, kuratorów oraz przedstawicieli innych zawodów pracujących z rodziną w tym pracowników służby zdrowia - motywowanie członków rodzin do pracy nad podejmowaniem działań w celu niwelowania własnych dysfunkcji i współpracy ze specjalistami, - motywowanie i angażowanie rodzin i poszczególnych jej członków do udziału w projektach szkoleniowych, szkoleniach, rozwoju osobistym mającym na celu podjęcie pracy nad planowanie swojej przyszłości - angażowanie i motywowanie rodzin do podjęcia wysiłku w celu podniesienia swoich umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, wzmocnienia poczucia odpowiedzialności za swoją i swojej rodziny sytuację życiową, dostarczanie wiedzy w temacie prawidłowego wypełniania i wywiązywania się z obowiązków rodzicielskich. - pomoc w dostępie do specjalistycznego wsparcia - współpraca w podmiotami i jednostkami działającymi w środowisku lokalnym, w tym oświatą i Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w celu poprawy sytuacji swojej i swojej rodziny pod względem materialnym, społecznym i zdrowotnym.
<p>Podejmowanie i przeprowadzanie działań profilaktycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udział w kampaniach ogólnopolskich, mających za celu wzmocnienie rodziny i roli rodziny w społeczeństwie - organizacja i przeprowadzanie działań profilaktycznych na terenie gminy
<p>Wyjście rodzin z systemu pomocy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktywizacja zawodowa - pomoc w podjęciu zatrudnienia i wykonywania pracy zarobkowej

społecznej	aby nie było konieczne korzystanie ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i oferowanych przez Ośrodek świadczeń rodzinnych i pomocy społecznej
------------	--

VII. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest przede wszystkim do wszystkich rodzin wychowujących dzieci na terenie gminy Nowogrodek Pomorski, w szczególności tych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz tych zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Adresatami programy są osoby, którym Sąd ograniczył władzę rodzicielską, lub pozbawił władzy rodzicielskiej oraz tych rodzin z których dzieci przebywają w pieczy zastępczej. Adresatami programu są także:

- rodziny w tym te niewydolne wychowawczo niezaradne życiowo,
- rodziny żyjące w ubóstwie i dotknięte bezrobociem,
- rodziny dotknięte przemocą,
- rodziny dotknięte problemem uzależnień,
- dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym,
- rodziny z problemem długotrwałej choroby i niepełnosprawności

Realizacja programu polegać będzie na zasadach współdziałania z instytucjami państwowymi, samorządowymi, służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, które prowadzą działania i specjalizują się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Dzięki współpracy i wspólnie podejmowanym działaniom zostaną stworzone odpowiednie warunki umożliwiające wszechstronną i skuteczną pomoc dla rodziny.

VIII. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany na terenie gminy Nowogrodek Pomorski w latach 2021-2023. Działania będą prowadzone w stałe w formie ciągłej. Zgodnie z monitoringiem.

IX. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych technik analitycznych służących do porządkowania informacji. To narzędzie badawcze kompleksowo określa mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, niezbędne do zdiagnozowania obecnej sytuacji a także prognozowanych skutków. Metoda ta polega na zidentyfikowaniu czterech wymienionych grup czynników i określeniu ich wpływu pozytywnego, jak i negatywnego. Technika wyróżnia etapy: identyfikację i analizę mocnych i słabych stron oraz identyfikację i analizę szans i zagrożeń. Pozwala to na ocenę jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów. Ponadto jakościowa analiza obecnej sytuacji rodziny, dziecka i systemu opieki oraz przyszłej sytuacji pozwoli na ukierunkowanie działań w ten sposób, by sprzyjały one osiągnięciu założonego celu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">- obowiązujące akty prawne, programy i strategię- działające instytucje w obszarze pomocy społecznej- stałe diagnozowanie sytuacji rodzin- rozeznanie w środowisku lokalnym- instytucje wspierające dzieci i rodzinę (PCPR, Sąd, Policja, służba zdrowia, jednostki oświatowe, świetlice szkolne, placówka wsparcia dziennego- działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie- działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych- dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego Psycholog, prawnik, terapeuci, doradcy zawodowi,- współpraca z organizacjami działającymi na rzecz rodzin- działalność Wiejskiego Ośrodka Kultury- wiedza i kwalifikacje pracowników pracujących na rzecz rodziny- dostępność usług opiekuńczych na terenie gminy	<ul style="list-style-type: none">- brak zatrudnionego asystenta rodziny w gminie Nowogrodek Pomorski- niespójne przepisy prawa- niska aktywność społeczna mieszkańców- wyuczona bezradność i syndrom dziedziczenia biedy- przerzucanie odpowiedzialności za wychowanie dzieci na inne instytucje i podmioty- małe zainteresowanie rodziców sposobem spędzania czasu wolnego przez dzieci- brak nawyków i obawa przed korzystaniem z pomocy specjalistów- szara strefa zatrudnienia- wysoki poziom długotrwałego bezrobocia- brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych- brak rodzin wspierających

- organizacja wypoczynku letniego - działalność Placówki Wsparcia Dziennego	
SZANSE	ZAGROŻENIA
- kształtowanie się polityki prorodzinnej państwa - wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych i ich zasobów - możliwość pozyskiwania funduszy unijnych i w ramach programów rządowych - wzmocnienie współpracy między instytucjami wspierającymi rodzinę - zatrudnienie asystenta rodziny - udział rodzin w działaniach na rzecz integracji środowiska lokalnego	- niestabilność prawa w zakresie polityki społecznej i trudności w interpretacji przepisów - występowanie zjawisk patologicznych takich jak agresja, przemoc, wandalizm, uzależnienia - osłabienie funkcji opiekuńczej rodziny - wzrost kosztów utrzymania rodziny - uzależnienie świadczeniobiorców od pomocy społecznej - obarczanie GOPS coraz większą liczbą obowiązków i zadań bez finansowania kosztów ich realizacji - brak lokali socjalnych i komunalnych w gminie

Z analizy SWOT wynika, że posiadane zasoby mogą stanowić podstawę do skutecznych działań i wyznaczać kierunki do działań na kolejne lata.

X. PLANOWANE DZIAŁANIA ORAZ REALIZATORZY PROGRAMU

Koordynatorem Programu jest Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim z siedzibą w Karsku przy wsparciu jednostek organizacyjnych Gminy Nowogrodek Pomorski. Koordynator jest zobowiązany do rozpatrywania i ewentualnego uwzględniania wniosków i postulatów podmiotów uczestniczących w wykonywaniu zadań Programu.

Poniżej przedstawiono zakładaną współpracę z instytucjami wraz z zadaniami i zakresem współpracy

INSTYTUCJE	ZADANIA/ZAKRES WSPÓŁPRACY
Urząd Gminy w Nowogrodku Pomorski	Wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie upowszechniania pozytywnych wzorców poprzez udział w kampaniach promujących wzmacnianie więzi rodzinnych Dowóz dzieci niepełnosprawnych do placówek edukacyjnych
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu	Udzielenie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem. Zapewnienie pieczy zastępczej w rodzin zastępczych, rodzinnych domach dziecka i placówkach opiekuńczo-wychowawczych Udzielenie pomocy usamodzielniającym się wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i placówki opiekuńczo-wychowawcze
Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Myśliborzu	Orzecznictwo w sprawach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego
Kuratorzy sądowi	Wykonywanie zadań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, kontrolnym, diagnostycznymi i profilaktycznym związanych z wykonywaniem orzeczeń Sądu. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty Włączanie się w akcje i kampanie na rzecz rodziny
Gminna Komisja Rozwiązywania problemów alkoholowych	Zapewnienie osobom uzależnionym i także ich rodzinom oraz osobom będącymi ofiarami przemocy rodzinie dostępu do specjalistycznych form wsparcia. Organizacji finansowanie wypoczynku letniego w formie kolonii z planem profilaktycznym. Wspieranie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych . Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty Włączanie się w akcje i kampanie na rzecz rodziny
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Integrowanie i koordynowanie działań instytucji i specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy rodzinie. Wsparcie osób i rodzin dotkniętych przemocą. Podejmowanie czynności w ramach procedury niebieskiej karty. Włączanie się w akcje i kampanie na rzecz rodziny
Powiatowa Komenda Policji w Myśliborzu Dzielnicy gminy Nowogrodek Pomorski	Zapewnienie rodzinom i dzieciom bezpieczeństwa na terenie gminy. Przeciwdziałanie przestępczości wśród dzieci i młodzieży. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty. Włączanie się w akcje i kampanie na rzecz rodziny

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowogrodek Pomorski na lata 2021-2023

Szkoły Podstawowe z terenu gminy Nowogrodek Pomorski	Opracowanie i realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych dla uczniów. Wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci. Pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. Uświadamianie rodzicom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty. Włączanie się w akcje i kampanie na rzecz rodziny
Wiejski Ośrodek Kultury	Realizacja zadań z zakresu wyzwalania aktywności kulturalnej mieszkańców gminy. Kultywowanie lokalnych wartości kulturowych w zakresie kultury Organizacji i współorganizacja imprez kulturalnych, rozrywkowo-rekreacyjnych Włączanie się w akcje i kampanie na rzecz rodziny
Gminna biblioteka	Rozwój rodziny poprzez popularyzację idei czytelniczych i czytanie dzieciom książek. Integracja rodziny poprzez działania edukacyjne, zajęcia i spotkania organizowanie imprez czytelniczych dla dzieci i rodziców. Włączanie się w akcje i kampanie na rzecz rodziny
Placówki służby zdrowia w Myśliborzu i Barlinku	Opieka i profilaktyka zdrowia. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty. Włączanie się w akcje i kampanie na rzecz rodziny
Parafie z terenu Gniny	Wspieranie działań na rzecz rodziny Włączanie się w akcje i kampanie na rzecz rodziny
Organizacje pozarządowe	Zagospodarowanie czasu wolnego oraz promowanie aktywności poprzez propagowanie działalności klubowej, sportowej, rekreacyjnej, kulturalnej. Włączanie się w akcje i kampanie na rzecz rodziny
Kluby Sportowe	Zagospodarowanie czasu wolnego poprzez aktywność sportową Włączanie się w akcje i kampanie na rzecz rodziny
Ochotnicza Straż Pożarna	Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom gminy. Zagospodarowanie czasu wolnego. Włączanie się w akcje i kampanie na rzecz rodziny.
Koła Gospodyń Wiejskich	Zagospodarowanie czasu wolnego oraz promowanie aktywności dzieci i młodzieży i osób dorosłych poprzez działalność klubowa rekreacyjną i kulturalną. Włączanie się w akcje i kampanie na rzecz rodziny.

Wcześniej wskazane cele oraz zaproponowane zadania określone w Programie powinny być przede wszystkim realizowane przez instytucje o zasięgu gminnym we współpracy z instytucjami powiatowymi, do zadań których należy praca z rodziną i dzieckiem oraz organizacje pozarządowe i inne podmioty realizujące zadania zlecone przez Gminę Nowogrodek Pomorski. Podmioty oferujące wsparcie i pomoc rodzinom z dziećmi na terenie Gminy Nowogrodek Pomorski to:

1. Urząd Gminy w Nowogrodku Pomorskim
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim z siedzibą w Karsku
3. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4. Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
5. Wiejski Ośrodek Kultury,
6. Szkoły podstawowe w gminie Nowogrodek Pomorski
7. przedszkola,
8. organizacje pozarządowe,
9. Policja
10. Służba zdrowia
11. parafie

Na terenie Powiatu wsparcie i pomoc rodzinom oferują:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu
2. Powiatowy Urząd Pracy w Myśliborzu
3. Sąd Rejonowy w Myśliborzu
4. Powiatowa Komenda Policji w Myśliborzu
5. Placówki prowadzące działalność leczniczą

Dzięki realizacji założonego celu głównego oraz poszczególnych celów szczegółowych a także zakładanych zadań przez poszczególne podmioty i instytucje zakłada się, że zostaną stworzone odpowiednie warunki i możliwości dla wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie. Ponadto zakłada się rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie, a w konsekwencji poprawę funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i wymagających wsparcia.

XI. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Finansowanie zadań zawartych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2021- 2023 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Nowogrodek Pomorski, a także środków pozyskiwanych z innych źródeł, jak również środków własnych podmiotów uczestniczących w realizacji zadań programu.

XII. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim a odpowiedzialny za niego będzie asystent rodziny. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalszą potrzebą i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie. Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw. Gminny Program Wsparcia Rodziny w Gminie Nowogrodek Pomorski na lata 2021-2023 jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodzin.

Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli sprawdzić efektywność oraz skuteczność przyjętych założeń i sposobów wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas prowadzonych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim będzie przedkładał całościowe sprawozdanie roczne Radzie Gminy Nowogrodek

Pomorski z Gminnego Programu Wsparcia Rodziny na lata 2021-2023.

Nieodzownym elementem towarzyszącym wdrażaniu programu jest jego monitorowanie i ocena realizacji. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie programu.

Ocena poszczególnych działań odbywać się będzie na podstawie corocznej analizy realizacji założeń programu. Ocena, która zostanie przeprowadzona po zakończeniu realizacji programu, pozwoli określić wszystkie uzyskane efekty oraz wskazać, które ułatwiły bądź utrudniały jego realizację. Monitoring umożliwi analizę w realizacji podejmowanych działań oraz pozwoli na ocenę skuteczności podejmowanych działań. Niniejsze informacje umożliwią szersze rozeznanie potrzeb jednocześnie wskazując kierunek na rozwijanie programów w przyszłości. Monitoring odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość i będzie prowadzony corocznie w celu sprawdzenia, czy zadania ujęte w programie są realizowane zgodnie z planem, jak również korygowane. Do 30 kwietnia danego roku dokonywana będzie analiza realizacji Programu za rok poprzedni. Ewaluacja Programu będzie się na koniec roku 2023.

Wyniki posłużą do stworzenia nowelizacji Programu na lata 2024-2026.

XIII. PRACA ASYSTENTA RODZINY W PRZYPADKU ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ WIRUSA SARS-COV-2

W marcu 2020 roku przed pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny stanęło nowe wyzwanie polegające na przeciwdziałaniu zakażeniu się koronawirusem SARS-COV-2 i wsparcie ich w przypadku zachorowania na wywołaną przez niego chorobę o nazwie COVID-19. Praca asystenta rodziny powinna z założenia, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, odbywać się w miejscu zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Trudno zamienić ją na pracę zdalną, telepracę. Ważne jest, by pomagając innym zachować zasady bezpieczeństwa i chronić siebie przed zachorowaniem. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim asystent rodziny pracował zdalnie z domu, a w określone dni odwiedzał rodziny w terenie. Praca zdalna odbywa się pod warunkiem, że nadal będzie wykonywane wsparcie informacyjne i emocjonalne, pedagogizacja, koordynacja pracy służb społecznych, pomaganie w realizacji spraw urzędowych komunikując się przez telefon lub Internet z instytucjami i klientami. W razie kryzysowej sytuacji asystent rodziny powiadamia Policję lub jedzie w teren zabezpieczony w środki ochrony osobistej, po wcześniejszej konsultacji z Dyrektorem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim. Asystent rodziny wchodząc w środowisko powinien być wyposażony w maski i rękawiczki jednorazowe. Po każdej wizycie należy umyć i zdezynfekować ręce. Przed wyjściem w teren asystent powinien zrobić rozeznanie o stanie epidemiologicznym w danej rodzinie.

XIV. PODSUMOWANIE

W obecnym kształcie wspieranie rodziny wymaga prowadzenia szeroko rozumianych działań interdyscyplinarnych mających na celu przywrócenie prawidłowej funkcji rodziny. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowogrodek Pomorski na lata 2021 – 2023 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie zostaną stworzone możliwości do samodzielnego zmierzania się ze swoimi problemami. Niezbędnym jest także systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie

przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie dysfunkcji społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka. Należy poczynić starania, aby rodziny przeżywające trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej uzyskały profesjonalną pomoc i mogły w przyszłości samodzielnie, bez wsparcia instytucjonalnego, realizować funkcje rodzinne.

Opracowanie Programu:

Gminny Program Wsparcia Rodziny w Gminie Nowogrodek Pomorski na lata 2021–2023 opracowany został przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim z siedzibą w Karsku.